

# Durmuş / sonetler çemeni

Category: Goşgular, Kitapcy

написано kitapcy | 26 январь, 2025

Durmuş / sonetler çemeni DURMUŞ

*Hormatly kitapçy.ru saýtyň agzalary we halypalar! Mende birnäçe wagt bäre sonet ýazmak pikiri döredi, elbetde bu gülkünç (goşgyny doly düzgün ýazyp bilemok) ýöne şonda-da synanşaýyn diýdim, ondan öňki synanşygym başa barmady... Bu synanşygym näme bolsa-da ilkinjimden tapawutly( öz garaýşymça) indi bolsa siziň bilen paýlaşasym geldi. Hökmany siziň pikiriňiz, synyňyz maslahatly tankydyňyz zerur. Şol sanda teswirleriňize hökman garaşýan. (Şol wagtyň özünde hemme saýtlarda paýlaşmaýyn diýip düýn başga saýtda bu gün bärä, erte ýene birinde paýlaşmagy makul bildim).*

I.

Ynsan bolup doguldym men «Bu dünýä»,  
Tomusuň bir günü yssy Jöwza-da.  
Şondan bäre menem göreşip gelýän,  
Durmuşymyň Arzuwna köwsarlap,

Şemal ýelgininde, Pessaýdan ösüp,  
Doljak bolup, Ýarym ýarty göwnümi.  
Kä begenip, kä-te gam-gussa batyp,  
Ýyndam geçdi, ýyllaryň ýaz öwrümi.

Ýeleň ýaşlyk, gör nähili hezillik?!  
Süsňäp möw:ç urýan şatlykdan doly,  
Al-ýaşyl düzlükler Ýatladýan häli,  
Ötүpdir ötegçi «Öýläňçi» ýaly.

Görnetin görünýär çäksiz ölçegi,  
Indi bolsa ädim urýan geljege.

II.

Indi bolsa ädim urýan geljege,  
Ümdüzümi dikip barýaryn öňe.  
Kötel ýoluň, hazynasyn köwçeläp,  
Şatlygymy garyp, deň ýaryn guma.

Serimde uwlaýar şagalmesligim,  
Paýlaşýaryn her ýetene şatlygym.  
Ynsanlygym edip päli pesligim,  
Seleňledip, gözgörtele ýaşlygym,

Aldanyp, arzuwlap barýan salgyma,  
Çisňäp ýagýar, çagba bolup gussalar.  
Her gezek başymy süssem çal guma,  
Diýýän: «geçer, çarkandak yol gysgalar»

Käte, bolsa umytlarym üzülýär,  
Öňim tümlik, duman bolup görünýär.

III.

Öňim tümlik, duman bolup görünýär.  
Apata iterýär her bir ädimim.  
Şat durmuşym gussa bilen ýumrulýar,  
Melgun bolýar, Melek diýen adamym.

Entek gerdenime ýüklenmäňkä ýük,  
Al-petimden aldy lütüm çykaryp,  
Serimi hoşladym al-şerap içip,  
Şeýtana berdim men, Durmuş jykyrym.

Eleşan ebtimde süýräp kündämi,  
Ýere berip, öz başyma höwesim.  
Gumy gursagyma basdymda -dänin,  
Doldum susup, şatlygymyň öwezini.

Ýer bersem-de, ýan bermedim öljege..  
Meňzäp barýan, sal-sal Nä mälüm jögä.

IV.

Meñzäp barýan, sal-sal Nä mälim jögä.  
Ýitip barýan kem-kem guma garylyp.  
Rowgatym gaçanda garaýan göge,  
«Allam ýardam et!, barýan gögerip».

Reňňim Asman boldy, roýum garaldy,  
Çal başymyň selçeňledi saçlary.  
Düwnip durka ýüregimiň damary,  
Üzdi, durmuşymyň gyýçak daşlary.

Hamsygyp aglaýan, çaklaňja umyt,  
Tesseli bersede derdimi çekip,  
Bilenokdy nädip päklejegini,  
Garalan gussanyň perdesin çitip.

Gussalaram Durmuşymda gamgyn ol...  
Durmuşy meñzedýän, giden ymgыр çöl.

V.

Durmuşy meñzedýän, giden ymgыр çöl,  
Heýjana bürenen Lälezarlygyn,  
Wasp edip, aýdym aýt, isle sazyn çal.  
Gussam! Serhoş wagtym – Ala ýazlygym...

Gorkyny, ürkini çykaryp ýatdan,  
Umyt gözläp indi gussalardanam.  
Gudrat isläpdimem men tebigatdan,  
Ýylдыrymyn çakyp, Asman agardan...

Çägäniň ýüzünde eglenmän siňen,  
Aýak basym yzgar beren nemdenem,  
Gara daşa döňüp, ýüregi doňan,  
Ertekileň gahrymany «Döwdenem».

Göwnüň göterseň bordy «Dag» bolup...  
...Ýazyň gurak gelse, akýar çägelik.

VI.

Ýazyň gurak gelse, akýar çägelik,  
Her dänegin geçirersin eliňden.  
Degirmenden çykan un ýaly eläp,  
Sesiň geçmez bári, kiçi diliňden.

Kanagat edersiň, dymarsyň çişip,  
Uludan- uludan alyp demiňi.  
Gözüň gider özgä,  
-o nä üýtgeşik...?  
Göreniňde özüň ýalyň geňini.

Täsinlikden, täsirlenip özgerer,  
Tezek togalaýan tomzaga meňzäp.  
Ah ilçilik, basym saňa «göz deger»,  
Höwesiňem gaçar gelsede dyňzap.

Ýa-da gider onsaň gaýdyp gelmez ol!  
Sen teşne,  
A... Suwsanyňy bilmez ol!

VII.

Sen teşne,  
A... Suwsanyňy bilmez ol!  
Gal sen, «Gurruk guýy» ýaly gugaryp  
Isle Hum bol, Isle Meňze Zemzene,  
Gaýdyp gelmez, «Taksist» bolay gygyryp.

Tazyňy göýberip, yzyny yzlap,  
Arzuwyň yzynda döredip umyt.  
Sergezdan bolarsyň gije-gündizläp,  
Şükür ýene şükür dörediň umyt.

Kör hasasyn aldyrsada bir gezek,  
Sen bolsa aldyransyň millionlap.  
Aldaw- boýňa bukaw, ele bilezik,  
Şonda-da onuň soňy million däl...

Nirä gitjek?

Galdyň ýüpsüz baglanyp...  
Büdüreder, salgym bolup, bag bolup.

#### VIII.

Büdüreder, salgym bolup, bag bolup,  
Ganat baglap uçup ýören hyýalyň.  
Beden baryar ýerden çaňa garylyp,  
Notasyny basyp «Durmuş» roýalyň.

Asmanyň ýüzünden tyg çeker uçar,  
Alyslara alyp gider «Kosmasyň»...  
Awunan ýüregiň, közleri öçer,  
Unudarsyň dürre degen tagmasyn.

Aý, bolsa-da? Çaga ýaly göwnüň bar,  
Aldanara oýnawaç tapynar belki...  
Mekirligiň suwun içip düwünmän,  
Ala-sarmyk hinli sadaja tilki.

Olja gözläp, teşnelige uçurar...  
Gün depäňden naýzasyny geçirer.

#### IX.

Gün depäňden naýzasyny geçirer,  
Haly teň, haly aç, bir mysgal tama,  
Talaň salyp, güýläge-de çukura,  
Zyňar durmuş hamana bir «Galtaman».

Gylyjynyň kütek ýüzün gütledip,  
Urar seniň çaklanmajak ýeriňden.  
Suwasalma ýenjer, çykar düd-müdiň,  
Süňňüňe ornaşar, geçip teniňden.

Bagtyň çuwse, ýesirlikden boşan deý,  
Güler ömür ýylgyrmadyk ereniň,  
Ýüwrükligiň möjek gören towşan deý,  
Borjak bolar, gözläp tapan sümegiň.

Assa ýuwaş halyň gojalyp barýar,  
Urgy bir tarapdan, teşnelik birýan.

X.

Urgy bir tarapdan, teşnelik birýan,  
Görejiň kütelip, Akyl ýitelip,  
Jähegini çekip, keşdeläp barýañ,  
«Wah, näteňet giç geläýýär ýitilik».

Ýiti bolanda-da agsak akylyň,  
Ýene ýola geleň edilmez säwlik.  
Aň girmez, ak sepse-de sakalyň,  
Şol gözlegiň edinere «Selärlilik».

Gaýgyň näme?  
Näme üçin doguldyň?  
Bu soragy telim gezek bersemem.  
Jogap gözläp, kütekligme gyýýldym,  
Eledim, netije bermedi serim.

Mümkin, indi duýan ýaly öljegim,  
Barýaryn men, geçen ýolum ölçerip.

XI.

Barýaryn men, geçen ýolum ölçerip,  
Indi näme?  
Dogry, hiçden-giç ýagşy.  
Okünjim, ötünjim öl çöri iýip,  
Örtense-de, ýaza öwrenok gyşy.

Hasylyny ýygyp, alaýyn diýsem,  
Miwelerin çöpläp Bolsadylarmyň,  
Gowy eken «Serwi talyň» baş egşem,  
Ýaşlykda, şadyýan sadalygyndan.

Nebismi?  
Ýa ykbal etdimi nesip,  
Ýugrulmadym, ýygrylmadym, ýañradym.

Montaž edäýsedim, lentasyn kesip,  
Düzetsedim, ýalňyşymy ýañadan.

Indi gijem bolsa bir şuny bilýän,  
Ýowuz jöwza bişip, üşejek bolýan.

XII.

Ýowuz jöwza bişip, üşejek bolýan.  
Gaýtalap aýtýaryn «Durmuş» aýdymyn.  
Bir sada güýç bilen üýtgetjek bolýan,  
Dogry ýolda basan ýalňyş ädimim.

Her niçik bolsa-da, oýanan ynsap,  
Hyruç alýar, gadam basýaryn öňe,  
Her ki zadyň açan gülini ysgap,  
Nebis dolap alýar şol köne heňe.

Agtarýan, gözleýän ýene bir zatlar,  
Tutanyma güýç ýok, galmady gurbat.  
Diliňe çykan söz ele aňsat däl,  
Gördüm men şo halat täsin bir gudrat.

Ýalan söz däl meniň Gudraty görşüm,  
Öňe adim ätýän, emma şol durşum.

XIII.

Öňe adim ätýän, emma şol durşum,  
Ökje ogurlaýar, hereketlerim...  
Eý, Allam ýene-de etjek haýyşym!  
Çagajyklaryma bereket beriň.

Goý, Sabyr ber! Rahat bolsun kalplary,  
Ýükini çekere ber Akyl paýyn,  
Dogry bolsun, unutsynlar galplygy,  
Dileýärin bagtly bolsun Hudaýym!

Ujypsyz şatlygyn hözirin görsün,  
Gaýgysynda uçganaklap gözleri,

Şatlygyna bolan höwes döresin,  
Galanam nä, dowam eder özleri...

Surnuksa-da, meniň ömür ýoldaşym...  
Ümek çomak geçip barýar durmuşym.

XIV.

Ümek çomak geçip barýar durmuşym,  
Az güldürip, köp eňremäň astyndan.  
Meselämiň deňlemesin çözüşim,  
Deň bir şatlyk müň dert beren gussamdan.

Alym bolmadym men Pyragy deýin,  
Ýa bolmadym kosmasada uçurman.  
Mysgal şatlygymyň şygary, beýdi:  
-Bagtyň gulpyn çyn gülkiler açarlar.

Göz ýetirdim, bolup gözli şaýady,  
Durmuş doly şatlyk eken ynsanyň.  
Ýoldaş bolsa, mertlik bilen gaýratyň,  
Oýa bolsa ruhyhassa ynsabyň.

Eý, ykbalym! Muňa Durmuş diýilýär.  
Ynsan bolup doguldym men «Bu dünýä»

MAGISTRAL

Ynsan bolup doguldym men «Bu dünýä»  
Indi bolsa ädim urýan geljege.  
Öňim tümlük, duman bolup görünýär,  
Meňzäp barýan, sal-sal Nä mälim jögä..

Durmuşy meňzedýän, giden ymgыр çöl,  
Ýazyň gurak gelse, akýar çägelik,  
Sen teşne,  
A... Suwsanyňy bilmez ol!  
Büdüreder, salgym bolup, bag bolup.

Gün depäňden naýzasyny geçirer

Urgy bir tarapdan, teşnelik birýan,  
Barýaryn men, geçen ýolum ölçerip,  
Ýowuz jöwza bişip, üşejek bolýan.

Öňe adim ätýän, emma şol durşum,  
Ümek çomak geçip barýar durmuşym.

© Remezan MÄMETGURBANOW. Goşgular